

3.1.7 Prezentace výsledků

Výsledky žáků v testech uvádí projekt PISA vždy dvěma různými způsoby:

- › pomocí bodového skóre (počtu bodů)

Vyjadřuje úspěšnost žáka v řešení testových úloh, přičemž průměrnému bodovému skóre všech zúčastněných žáků ze zemí OECD v každé gramotnostní oblasti byla prvotně přiřazena hodnota 500 bodů a výsledky každého nového šetření se podle této hodnoty převádějí. Skóre je používáno ve škálách srovnávajících různá kritéria (země, regiony, dívky a chlapce a podobně). Hodnota průměrného bodového skóre zemí OECD je stanovena pro každou oblast funkční gramotnosti (přírodovědné, čtenářské nebo matematické) zvlášť a pro každou oblast je vytvořena základní škála výsledků zemí.

- › pomocí dosažených gramotnostních úrovní² žáků

Podle dosaženého bodového skóre v příslušné části testu (přírodovědné, čtenářské nebo matematické) je žák zařazen („klasifikován“) do jedné z gramotnostních úrovní. Uváděné hodnoty vyjadřují zastoupení žáků umístěných v dané gramotnostní úrovni. Úrovně jsou podrobně slovně popsány (v příloze 1) a přesně vymezují, co žák dosahující této úrovně musí zvládat. Žáci na úrovních 1a a 1b dosáhli nejnižších výsledků, protože ovládají pouze nejjednodušší dovednosti a mají nejmenší schopnosti a znalosti. Šestá úroveň odpovídá nejlepším dosaženým výsledkům, nejlépe rozvinutým dovednostem i vynikajícím schopnostem a znalostem žáka. V rámci šetření PISA je za základní úroveň stanovena úroveň druhá. Žáci, kteří této úrovni nedosáhnou, mohou mít problémy v dalším vzdělávání, v práci nebo při zapojení do společnosti.

3.2 Vymezení oblasti přírodovědné gramotnosti v PISA 2015

3.2.1 Přírodovědná gramotnost a teoretický základ šetření PISA 2015

Gramotnost je založena na intelektuálních schopnostech jedince, jež jsou determinovány vnějším, především sociálně-kulturním prostředím, výchovou a vzděláváním. PISA zkoumá funkční gramotnost přírodovědnou, čtenářskou a matematickou. Přesné vymezení a popisy nástrojů celého šetření jsou uvedené v metodických koncepčních rámcích³, jejichž prostudování je důležitým předpokladem ke správné interpretaci všech výsledků šetření.

Pro účely šetření PISA 2015 byla stanovena tato definice funkční přírodovědné gramotnosti:

Přírodovědná gramotnost je schopnost přemýšlet a jednat ve všech věcech souvisejících s přírodními vědami a jejich principy jako aktivní občan.

Přírodovědně gramotný člověk je schopen a ochoten zapojit se do věcné debaty o přírodních vědách a technologiích, k čemuž musí mít následující dovednosti:

1. Vysvětlovat jevy vědecky

Rozpoznávat, nabízet a hodnotit vysvětlení různorodých přírodních jevů a technologií.

2. Vyhodnocovat a navrhopvat přírodovědný výzkum

Popisovat a hodnotit přírodovědná zkoumání a navrhopvat vědeckovýzkumné otázky.

3. Vědecky interpretovat data a důkazy

Analyzovat a vyhodnocovat různé podoby dat, tvrzení a důkazů a vyvozovat odpovídající vědecké závěry.

² Popis gramotnostních úrovní je uveden v příloze 1. Dříve byl používán termín „úrovně způsobilosti“.

³ Koncepční rámec přírodovědné gramotnosti: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oced/education/pisa-2015-assessment-and-analytical-framework/pisa-2015-science-framework_9789264255425-3-en#.WA4ZCBHr1FE#page25 a česká verze: <http://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-setreni/PISA/Metodika-setreni>